

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
ÇOCUK HAKLARI ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—
4 Kasım 2021 Perşembe

—●—
KONU

**-Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel
Müdürlüğü yetkililerinin koruyucu ailelik hakkında sunumları**
**-27. Dönem Beşinci Yasama Yılında Komisyonun yapacağı
çalışmalar hakkında görüşme**

4 Kasım 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın çok kıymetli yöneticileri, güzide basın mensuplarımız, hanımefendiler, beyefendiler, Komisyonumuzun çok değerli uzmanları -arkada, gerçekten hummalı bir çalışmada bize destek veren güçlü bir ekip var- sizleri en kalbi duygularımla selamlıyorum. (*)

Yaklaşık üç aydır çalışmalarımıza ara verdik, Meclisin ara vermesi sebebiyle, yasama yılının ara vermesi sebebiyle. Bugün, 27'nci Dönem Beşinci Yasama Yılı'nın ilk toplantısı için bir aradayız. Konumuz, koruyucu aile. Bu anlamda da Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzden bu konuda yürüttüğü çalışmalarla ilgili bilgi alacağız, gündemimizde bu var.

İkinci gündem maddemiz ise bu Beşinci Yasama Yılı'nda Komisyon olarak hangi çalışmaları yapacağımızı milletvekili arkadaşlarımızla yani Komisyon üyelerimizle masaya yatıracağız ve günün sonunda koruyucu ailelikle ilgili kurumsal bilgilerimizi tazeleyeceğiz ve beraberinde de bir yol haritamız olacak.

Biliyorsunuz, ülkemizde koruyucu ailelikle ilgili en güzel gelişmelere beraber şahitlik ediyoruz, bunu bizzat kendi hayatımda yaşamış bir kardeşiniz olarak buradan ifade etmek istiyorum. Milletvekili olmadan, teşkilat çalışmalarımızda, Aile Bakanlığımızın yeni kurulduğu süreçte koruyucu ailelikle ilgili bir çalıştay gerçekleştirmiştik. Bu çalıştayın sonuçları, sonuç bildirgesi koruyucu ailelikle ilgili hizmetin altyapısını, zeminini oluşturdu. Ve sonrasında sivil toplum örgütleri çalışmalarında, özellikle Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Aile ve Gençlik Merkezinde de bu konuyla ilgili paneller yaptık, bir koruyucu ailelik kitabı ortaya çıkardık. İleri gezdik ve koruyucu ailelikle ilgili bilinçlenmeye, farkındalık oluşturmaya, yanlış algıları yönetmeye, teşvik etmeye yönelik birçok çalışmaları hayata geçirdik. Benim için koruyucu ailelik çok özel bir yere ait, ailemde de koruyucu aile var, 2 çocuğa ailelik yapıyorlar. Hem kendi yaşantımdan hem çalışma hayatımdan -bugün de nasip etti- Çocuk Hakları Alt Komisyonu Başkanı olarak bu konuyu tekrar daha iyi bir noktaya getirebilmek için bu toplantıları gerçekleştiriyoruz.

Söylemeye gerek yok ama yine de ifade etmek gerekiyor kayıtlara girsin diye; çocukların üstün yararı için, daha mutlu, hayata daha hazır olabilmelerinin en güzel yeri bir ailedir, bir yuvadır, bir aile sıcaklığıdır, kardeş-anne-baba ilişkisidir. Ne kadar iyi bir hizmet sunarsanız sunun ailedeki o sıcaklığı hissettiremiyorsunuz. Evet, artık Bakanlığımız koğu sisteminden ev sistemine geçmiş, sevgievleri, çöcukevleri dediğimiz kurumlarda aile ortamını aratmayacak kurumlar oluşturmuş ama yine de çocukların yüreğindeki o aile sıcaklığını, kardeş ilişkilerini, komşu ilişkilerini, anne babanın o şefkatli, sıcak temasını hissettirmedeğinizde bir şeylerin eksik olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu anlamda koruyucu ailelikle ilgili daha çok yol almamız gerekiyor.

Koruyucu aile olma sayıları, ne kadar çocuğumuz ailenin yanında, ne kadar aile bunları almış, bu çocuklar hayatta nerelere gelmiş, ilgili bilgileri Genel Müdürlüğümüz ve ekibi bize verecek ki geçen dönemden de böyle bir aileyi bizzat Ankara'da ziyaret etmiştik. Engelli bir çocuğu almış bir ailenin onu sporcu olarak nasıl yetiştirdiğini, çocuğun bugün ülkemize madalyalar kazandırdığını biliyoruz. Yani dokunduğumuz zaman, koruyucu ailelik kurumuyla dokunduğumuzda bu çocuklarımızın hem fiziken

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

hem ruhen kendi iç güçlerini, yeteneklerini nasıl ortaya çıkardığını biliyoruz. Uzun lafın kisası, bu konu üzerinde Komisyonumuzun güzel bir çalışma yapacağına inanıyorum. Evlatlarımızın, yavrularımızın hayatına, geleceğine dokunacak bir çalışma olacağına inanıyorum. O yüzden şimdiden hayırlı uğurlu olsun.

Beşinci Yasama Yılıyla ilgili takvimimiz de bu Komisyonun toplantısı sonucunda belli olacak. İnşallah Beşinci Yasama Yılımız hem çocuklarımız için hem hepimiz için, ülkemiz için hayırlı uğurlu olsun diyorum ve teşekkür ediyorum.

Şunu da hatırlatalım: Genel Kurul çalışmaları başladı, Genel Kurulumuz açıldı, en geç bir saatte bitirelim çünkü soru-cevap kısmı olacak, sizin sunumlarınızdan sonra kendi gündemimizi konuşacağız. Mümkün olduğunca hızlı olursa... Kaç dakikalık bir sunumunuz var Genel Müdürüm?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Yirmi-yirmi beş dakikalık, maksimum otuz dakikayı bulur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yeterli, yirmi dakika diyelim ona, illaki o yirmi beşe sarkıyor, hatta on beş diyelim, onu siz yirmiyile bitirin. Zaten geçen dönemden başlamış olan bir çalışmamız da var, az çok bilgileri haiziz, onları da soru-cevap kısmıyla tamamlarız diye düşünüyorum.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürümüze sözü veriyorum.

Buyurun.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; Genel Müdürlüğümüz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü Doktor Musa Şahin, yaklaşık bir ay önce göreve başladım. Bugün sizlere koruyucu aileyle ilgili kısa bir bilgilendirme yapacağım, müsaadenizle sunumuma başlıyorum.

Öncelikle “Çocuk nedir?” dediğimizde, Birleşmiş Milletlerin Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin “Kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, onsekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.” diye bir tanımı var. Biliyorsunuz, ülkemizde, Anayasa’ımızda çocuklar, yaşlılar, engelliler, şehit yakınları ve gaziler için ayrıcalıklar tanımlanmıştır. Ayrıca ailenin korunması ve çocuk haklarına özel de vurgular yapılmıştır Anayasa’ımızda. Aslında çocuklarla ilgili bizim ana yasamız, en önemli kanunlarımızdan bir tanesi 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu. Burada da yine “Daha erken yaşta ergin olsa bile, onsekiz yaşını doldurmamış kişi” olarak çocuğu tanımlıyor.

Dünyadaki ve ülkemizdeki çocuk nüfusuna baktığımızda yaklaşık 2 milyar çocuk nüfusu var dünya üzerinde, ülkemizde de yaklaşık 23 milyon civarında çocuğumuz var. Biz, bununla beraber, ülkemizde şu anda yaklaşık 1,7 milyon kadar da yabancı uyruklu çocuğumuzu misafir ediyoruz. Ülkemizin nüfus piramidi görüldüğünde yaşlanan bir toplum modeli gözüküyor, şu anda bu durumdayız. Çocuk nüfusunda, dediğim gibi, şu anda Avrupa’daki en fazla çocuk nüfusuna sahip olan ülkelerden biriyiz, yaklaşık 27,2 milyon çocuğa sahibiz.

Türkiye’de, Bakanlık olarak çocuk alanında, sosyal hizmetler alanında, çocuk koruma alanında bizim üç modelimiz var. Bunlardan bir tanesi koruyucu, önleyici hizmetler, diğeri aile odaklı hizmetler ve bakım hizmetleri. Koruyucu aile de bizim aile odaklı hizmetlerimizin en önemli unsurlarından biri. Bu aile odaklı hizmetlerimizden bir tanesi sosyal, ekonomik destek, bir diğeri koruyucu aile ve evlat edinme. Biz bu üç modeli aile odaklı hizmetlerimizin içerisinde barındırıyoruz. Bizim için öncelik, çocuğun aile ortamında kendi ebeveyniyle beraber yaşaması, onunla beraber büyümesi. Bu noktada bizim için şu anda birinci öncelikli kısım sosyal, ekonomik destek dediğimiz model; yaklaşık

138.530 çocuğumuz bu destekten faydalıyor. 2002 yılında bu sayı 11 binlerdeyken şu anda biz 138 bin çocuğumuza sosyal, ekonomik destek sağlıyoruz ki kendi ailesiyle beraber yaşasın, bununla ilgili ekonomik desteğini alsın ve eğitimini de bu şekilde sürdürebilsin diye. Koruyucu ailede şu anda 8.242 çocuğumuz var, koruyucu aile yanında çocuğumuz var; 6.786 koruyucu ailede yaklaşık 8.242 çocuğumuz var, onların yanında sürece devam ediyorlar. Yine, 2021 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla toplamda 18.234 çocuğumuz evlat edindirme modelimizden hizmet alıyor.

Aile odaklı hizmette koruyucu aile hizmeti bizim için önemli bir yere sahip. “Koruyucu aile” dediğimizde, koruyucu aile nedir, nasıl seçiyoruz koruyucu aileyi? Öncelikle, çocuk açısından baktığımızda, korunmaya ihtiyacı olan çocuklarımızın korunmalarını gerektiren süre içerisinde devlet denetiminde ve aile ortamında bir ebeveynin destek ve gözetiminde bakımının sağlanması, yetiştirilmesi ve hayata hazırlanması bizim bu hizmet modelimizin ana önceliğini oluşturmaktadır. Bakım sorumluluğunu devletle paylaşan ailelere de koruyucu aile diyoruz. Burada, koruyucu aileleri belirlerken -bir kriterimiz- bir süreçten geçiriyoruz tabii ki. Öncelikle kimler koruyucu aile olabilir? En az ilkökul düzeyinde bir eğitime sahip olması gerekiyor, evli ya da bekâr olabilir, 25-65 yaş aralığında, sürekli Türkiye’de ikamet eden ve düzenli bir gelire sahip olması gerekiyor. Tabii, bunlar tek başına yeterli olan kriterler değil, bizim sosyal hizmet uzmanlarımız tarafından aileler değerlendiriliyor. Bununla beraber, bu kriterleri karşılama bile özellikle ailelerin hoşgörülül, sabırlı, esneklik gösterebilen, güvenli, şefkatli ortam sağlayabileceğine bizi ikna edebilmesi gerekiyor bu görüşmeler esnasında ki ondan sonra biz bunları, bu aileleri “koruyucu aile” olarak değerlendirebilelim.

Koruyucu aileyi belirlerken her aileyle, koruyucu aile olmak isteyen her aileyle yaklaşık beş görüşme yapıyoruz, belli bir süreçten geçiriyoruz. Bu süreç yaklaşık üç aylık bir zaman içerisinde sonuca bağlanıyor. İlk önce koruyucu aile olmak isteyenlerin il müdürlüklerimize e-devlet üzerinden veya bizim Genel Müdürlüğümüzün, Bakanlığımızın “web” sitesi üzerinden başvuruda bulunmaları gerekiyor. İnceleme ve değerlendirme aşamasında bizim sahadaki sosyal hizmet personellerimiz beş görüşme gerçekleştiriyor, bu görüşme neticesinde görüşme tutanakları ve değerlendirmeleri daha sonra bir kurulda, il müdürlüklerinde kurulan kurullarda değerlendiriliyor ve bununla ilgili, koruyucu aile olup olamayacağına dair karar veriliyor. Eşleştirme ve yerleştirme işlemini yapıyoruz, uygun çocuğa uygun aileyi seçmeye çalışıyoruz, uyum sürecini takip ediyoruz, aileyle sözleşme yapıyoruz ve çocuğu sonuç olarak ailenin yanına yerleştiriyoruz ve bundan sonra da izleme sürecimiz başlıyor. İlk yıl içerisinde iki ayda bir, ikinci yıldan itibaren de üç ayda bir hem çocuğu hem aileyi ziyaret ediyoruz. Bu ailelere bizim il müdürlüklerinde görevlendirdiğimiz rehber personellerimiz var, o rehber personelle, onlarla beraber süreci takip ediyoruz. Bu süreç içerisinde çocuğumuzun tabii ki organik ailesiyle bağını da çok koparmıyoruz, onunla da görüşmeyi bu süre içerisinde devam ettiriyoruz kendi personellerimizin gözetimi altında.

Koruyucu aile modelleri: Ülkemizdeki koruyucu aile modellerine baktığımızda; süreli koruyucu aile modeli, akraba ve yakın çevre koruyucu aile modeli, uzmanlaşmış koruyucu aile modeli ve geçici koruyucu aile modeli dediğimiz modellerimiz mevcut. Süreli koruyucu aile modeli: Öz ailesi yanında, öz ailesine kısa sürede döndürebileceğimiz imkânı bulunmayan çocuklara gönüllü olarak ailelerin sağladığı bir bakım bu. Akraba ve yakın çevre koruyucu modelinde de bu çocuğumuzu bir yakınının yanına, bir mahzur yoksa değerlendirme sonucunda, çocukla kan bağı bulunan veya çocuğun tanıdığı, bildiği bakıcısı, akrabası gibi yakınlarının yanına yerleştiriyoruz. Uzmanlaşmış koruyucu aile modelinde de özel zorlukları olan ve ihtiyaçları olan çocuklarımızın, mesela, suça sürüklenen çocuklarımız gibi... Bu ailelerimiz biraz daha uzmanlaşmış aileler, aynı zamanda engelli çocuklarımıza da koruyucu aile olabiliyorlar. Özellikle bu model bizim için çok kıymetli bir model. Geçici koruyucu aile modelinde de acil koruma kararı ya da hakkında henüz hizmet planlaması yapılmayan çocuklarımız için geçici süreliğine yanlarına yerleştirdiğimiz ailelerle ilgili de geçici aile modeli kapsamında değerlendiriyoruz.

Koruyucu aile modeli, dünya genelinde baktığımızda birçok ülkede aslında uygulanıyor. Bizde akraba, süreli, geçici ve uzmanlaşmış koruyucu aile modelleri şu anda mevcut -az önce de bahsetmiştim- bunları uyguluyoruz; dünyada da çeşitli örnekleri mevcut.

Koruyucu aile yanına yerleştirilen çocuklarımız, kendi aileleri yanında yetişme imkânını geçici bir süre için yitirmiş, çeşitli nedenlerle evlat edindirilememiş -kız, erkek, sağlıklı ya da özel gereksinimi olan, tek veya kardeş olan çocuklarımız- durumunun koruyucu aile yanında yerleştirilmesine uygun olduğu belirlenmiş, korunma ihtiyacı olan çocuklardır. Biz, bu çocuklarımızdan seçip koruyucu ailelerin yanına yerleştiriyoruz.

Koruyucu ailelerle ilgili de sürecimiz, ilk baştan itibaren eğitim modellerimizle onları da sürekli ziyaret ettiğimiz için, kademe kademe eğitim programlarımız var. Birinci kademe eğitim programı, ikinci kademe eğitim programı ve son olarak eklediğimiz bir eğitim modülümüz var. Biz, aileyi sürece ilk baştan itibaren alıştırmaya başlıyoruz ve daha sonrasında da merhaba, hazırım, birlikteyiz, bağlanma ve gelişim, yaşam düzeni, travma ve iyileşme, beceri kazanma, bağlılığı anlama ve yaklaşım modeli birinci kademe eğitimde. İkinci kademe eğitim programımızda da suç mağduru çocuklar, suça sürüklenen çocuklar ve son eklenen eğitim modelimizde de ergenlik modülü, sağlıklı geçişler, güçlendirme ve stresle baş etme, özel gereksinimli çocuklar alanında aileleri bilgilendiriyoruz.

Bu koruyucu ailelerimize verdiğimiz destekler de var tabii ki. Şu anda ortalama 2 bin lira civarında bakım ödemesi gerçekleştiriyoruz. Bu bakım ödemelerinde eğitim desteği, yaş gruplarına göre ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim olmak üzere bu ücretlendirme farklılık gösteriyor. Biz, bu çocuklarımıza bakan koruyucu ailelere eğitim desteği veriyoruz yılda 1 kez, 3 kat oranında. Yılda 2 kez giyim yardımı yapıyoruz, bu da aldığı ücretin, yaş grubuna göre aldığı ücretin 2 katı kadar. Özel ihtiyaçları bulunan engelli çocuklarımız için yüzde 50 oranında artırılmış bir destek sağlıyoruz. Çocuklarımıza, yaş gruplarına göre 107 ila 360 TL arasında harçlıklar veriyoruz ve özellikle çalışmayan kadınlarımız için, ailelerdeki kadınlarımız için de isteğe bağlı sigorta desteği -aylık yaklaşık 1.144 TL gibi bir destek- veriyoruz. Ailelere sağlanan desteğimize yıllara göre baktığımızda, şu anda koruyucu ailelere yaklaşık 232 milyon civarında bir destek sağlıyoruz. Bu, yıllara göre baktığımızda 2007 itibarıyla 3 milyon civarındayken, şu an 232 milyon civarında bir destek sağlıyoruz koruyucu ailelerimize. Tabii ki bu sayının da gün geçtikçe artması bizi mutlu ediyor. Şu anda baktığımızda küçük ya da orta ölçekli bir ilçe nüfusuna ulaşmış bir hizmetimiz var aslında.

Burada çocuklarımıza sağladığımız faydalar ne oluyor? Aile ortamında, ebeveyn desteğiyle bir hayata hazırlama süreci oluyor, çocuk aile sevgisinden ve aile ortamından faydalanmaya devam ediyor. Sürekli ve tutarlı bir bakım hizmeti oluyor, toplumla birlikte bakım devam ediyor. Bakım sonrası topluma kolay entegrasyonunu sağlıyoruz çünkü aile içinde yetişerek ya da orada verdiğimiz eğitimlerle beraber sosyal çevresiyle ilişkileri iyi bir birey hâline geliyor ve sürekli, personellerimiz tarafından da psikososyal desteğini devam ettiriyoruz.

Yıllar içerisinde koruyucu aile sayısına baktığımızda 2002 yılında yaklaşık 500 çocuğumuz koruyucu aile yanındayken bugün -az önce de bahsettiğim gibi, orta düzey bir ilçe nüfusuna erişebilecek bir noktaya geldik- yaklaşık 8.242 çocuğumuz şu anda koruyucu aile hizmetinden faydalaniyor. Biz, bu rakamı daha da artırmak istiyoruz. Bizim kuruluşlarımızdaki baktığımız çocuk sayısı ile koruyucu aile yanındaki çocuk sayımız arasındaki makası mümkün olduğunca kapatmaya çalışıyoruz.

Koruyucu aile yanındaki çocuklarımıza baktığımız zaman erkek çocuk sayısı yaklaşık 3.825, kız çocuk sayısı 4.417, yabancı çocuk sayısı 444; özel gereksinimi olan, bakım noktasında özel ihtiyacı olan yaklaşık 993 çocuğumuza aile yanında destek veriyoruz.

Az önce de bahsettiğim gibi, şu anda kuruluşlarımızda yaklaşık 13.361 civarında çocuğumuz var. Daha öncesinde, 2002-2003 yıllarında bu rakam, görüyorsunuz, makas çok açık olmasına rağmen giderek bu makas kapanıyor. Bizim devlet olarak tabii çocuklarımıza bakma noktasında kudretimiz var ama bu çocukların aile ortamında, aile sevgisiyle büyümesi bizim önceliğimiz olduğu için bu sayıyı gün geçtikçe artırmak bizim hedefimiz hatta ileriki yıllardaki amacımız da koruyucu aile yanındaki çocuk sayısını kuruluşlarımızda bakılan çocuk sayısının da üzerine çıkarmak; bu mavi çizgiyi kırmızı çizginin üzerine çıkarma gibi bir hedefimiz de var.

İl bazlarında baktığımızda, bu 15 il bizim yüz akımız olan illerimiz koruyucu aile noktasında. Kuruluştaki çocuk sayısından daha fazla koruyucu ailede olan çocuklarımızın olduğu iller. Bu illerin sayısını artırmak en büyük hedefimiz. Dediğim gibi, bu iller bizim için aslında bir gurur kaynağı.

Koruyucu aileyi yaygınlaştırma açısından bizim için en önemli hususlardan bir tanesi gönül elçilerimizle koruyucu aile sayısını artırmak. Bu noktada, Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Hanımefendi'nin himayelerinde, 30 Haziran Himaye-i Etfal Cemiyetinin kuruluş tarihi biliyorsunuz ve bu tarih "Koruyucu Aile Günü" olarak karar alındı ve her yıl, bundan sonra 30 Haziran Koruyucu Aile Günü olarak kutlanacak ve bu anlamda farkındalık yaratmak için de bizim için iyi bir fırsat oldu. Bu noktada, Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Hanımefendi'ye, bu konuyu sahiplendikleri için kendilerine müteşekkirimiz.

Koruyucu aileyi yaygınlaştırmak için çalıştaylar yapıyoruz. 25-26 Şubat 2020 tarihlerinde bir çalıştay yapıldı, burada alınan kararlarımız var. Koruyucu rehberler hazırlandı, bununla ilgili usul ve esaslar belirlendi. Yaklaşık 430 rehber koruyucu aile olarak belirlenmiştir.

Paydaşlarımızla iş birliğimiz var. Burada, Sağlık Bakanlığıyla özellikle hastane randevularına öncelik verilmesi, hastanelerde görevli psikolog, çocuk psikiyatrisi gibi alanlarda, yine bunların muayenelerinde ve takiplerinde, gelişimleriyle ilgili izlemlerinde öncelikler verilmesi. Millî Eğitim Bakanlığıyla koruyucu aile hizmetinin ilk, orta ve liselerde uygun sınıf ve ünite konularının müfredata dâhil edilmesi gibi bir iş birliği çalışmalarımız var. Diyanet İşleri Başkanlığımızla sosyal ve kültürel içerikli faaliyetler ve eğitim yoluyla koruyucu aile hizmeti tanıtımı, yine Diyanet Haber, Diyanet Radyo, Diyanet TV gibi işitsel ve görsel yayın organlarında koruyucu ailenin tanıtımı. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla koruyucu aile belgeselleri, tanıtım videoları, kamu spotları ve koruyucu aile programlarının yapılması. Yükseköğretim Kuruluyla iş birliğiyle onlarla düzenlenecek seminer, konferans ve etkinliklerin yapılması; sosyal hizmet, çocuk gelişimi, okul öncesi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği gibi programları bulunan üniversitelerde konuya ilişkin farkındalığa eğitimlerde daha da fazla yer verilmesi noktasında iş birliklerimiz var.

Burada, çocuklarımıza psikososyal destek noktasında 2019 yılı itibarıyla, 2019'un ikinci yarısında, son altı ayı içerisinde başlayan bir destek programı... Tabii, o dönem sayı biraz düşük gibi gözüküyor ama geçen yıl ve bu yıl pandemiye rağmen yaklaşık 928 çocuğumuzla ilk dokuz ayda 2.543 yüz yüze görüşmeyi gerçekleştirdik. Koruyucu aile kapsamında yine destek olarak da Avrupa Birliği IPA Projesi kapsamında da yaklaşık 5,5 milyon euro kadar bir proje kabul edilmiştir.

Sabırlarınız için teşekkür ediyorum, arz ederim efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çok teşekkür ederiz.

Evet, soru-cevap kısmına geçelim, ondan sonra da gündemle ilgili konuşalım.

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli Genel Müdürüm, sunumunuz için teşekkürler; aydınlatıcı, öğretici, eğiticiydi, çok sağ olun.

Birkaç sorum var: Bugün itibarıyla, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün bünyesinde kaç çocuk bakılıyor? Yani gerek bu sevgievleri ve gerek aile koruması yanında; hepsi toplam olarak.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN - Toplam olarak, şu anda koruyucu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Sırf koruyucu aile değil, hepsi toplam olarak yani Genel Müdürlüğünüzün bünyesinde.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN - Yaklaşık 22-23 bin civarında çocuğa bakıyoruz. Koruma altında olan çocuklarımız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 22 bin, 23 bin.

Peki, bu 2002’de ne kadardı?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN - 2002’de yaklaşık olarak 19.600; 19 bin civarı Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - 2002’de koruyucu olarak devletin baktığı 19 bin çocuk muydu?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN - Koruma altındaki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bunların bir kısmı, Suriye’den gelen 1.700 kişinin... İşte, savaş nedeniyle kaçmıştır veya aileleri vefat etmiştir. Türkiye’de de ne bileyim, yine buna benzer olaylar, anne baba ölmüştür, kimse bakmıyordur yani bazı suça sürüklenen çocuklardır. Bununla ilgili şöyle bir istatistik çalışmanız var mı: Genellikle bu koruma altına alınan çocukların oranlaması, işte, şu sebepten şu kadar kişi, şu sebepten bu kadar kişi... Böyle bir çalışmanız var mı?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Bunların, koruma altına alınan tüm çocuklarımızın hangi sebeple koruma altına alındığıyla ilgili istatistiğimiz var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onu da bizimle paylaşır mısınız?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Efendim, şu an yanımda yok ama isterseniz, daha sonra yazılı olarak bizden talep ederseniz biz sizinle paylaşalım onu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Zahmet olacak.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bu kadar mı?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Sayın Başkanım, benim de sadece bir sorum olacak.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sunumunuz için öncelikle teşekkürler. Değerli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

“KHK, koruyucu bir ailenin hayatını değiştirdi.” diye bir haber okumuştum yaklaşık bir buçuk iki yıl önce, 2019 yılıydı sanırım. KHK’li olması sebebiyle, koruyucu aile statüsü sıfatı elinden alınan ya da işte, çocukla aileyi ayıran kaç örneğimiz var ya da bunların sonucunda nasıl bir durumla karşılaştık? Böyle bir tespitemiz, çalışmamız var mı?

Teşekkürler.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Sayın Vekilim, bununla ilgili elimizde hani şu an itibariyle sayısal bir veri yok. Tabii, bunun sonlandırılması... Bizim belli kriterlerimiz var; koruyucu aile kapsamında, koruyucu aile olabilmesi için kriterlerimiz var. Muhtemelen bu kriteri kaybettiği için koruyucu aile olma durumu iptal edilmiş olabilir.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
AİLE YANINDA DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI HAKKI BİLGİÇ – Adli sicilinin bozulmaması gerekiyor, adli sicil kaydı bozulursa...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – “KHK sebebiyle” diye bir veri yok mu?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – O şekilde bir veri yok efendim.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tamam, teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, teşekkürleri aldınız Sayın Genel Müdürüm, sağ olun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sonra bir söz verebilir misiniz Başkanım, mahzuru yoksa?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Koruyucu aile olarak baktıkları çocuğa zarar verdikleri ve yükümlülüklerini yerine getirmedikleri tespit edilen aile sayısı kaçtır veya var mıdır? Size iletilen şikâyetler, tespit ettiğiniz vakalar var mıdır, varsa -veyahut da bunun bir istatistik çalışması varsa- bunlar neler? Koruyucu ailelikten çıkarılan kişiler var mıdır? Yıllara göre bir çalışma var mı? Koruyucu ailelik sistemini istismar eden, taahhüt ettiği görevlerini yerine getirmeyen kişilere karşı nasıl bir yaptırım bulunuyor? Yani sadece koruyucu ailelik durumunu elinden alıyoruz, onunla mı yetiniyoruz veya başka yaptırımlar da var mı?

Teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN - Sayın Vekilim, tabii ki, süreç içerisinde biz çocuğu koruyucu ailenin yanına verdikten sonra, az önce de bahsettiğim gibi, ilk yıl iki ayda bir, daha sonra da ikinci yıldan itibaren üç ayda bir çocuğu ve aileyi takip ediyoruz. 2021 yılında yaklaşık 517 çocuğun koruyucu aileliğini biz sonlandırdık. Tabii, bunun hepsini olumsuz örneklerle bağlamamak gerekiyor; olumlu örnekleri de var, olumsuz örnekleri de var. Olumlu örnek dediğimiz ya da sonlandırmayla alakalı olarak, mesela çocuk reşit olduğunda süreç sonlanıyor ya da öz ailesinin yanına dönme süreci gerçekleşiyor, yine sonlandırıyoruz; evlat edinilebiliyor çocuk bu süre içerisinde çünkü evlat edinme ve koruyucu aile birbirinden farklı olduğu için aile, koruyucu ailelik süreci devam ederken çocuğu evlat edinmek isteyebiliyor ya da çocuk 18 yaşını doldurduktan sonra -bizim kurumlarımızda iki yıl kaldıktan sonra, 18 yaşından sonra- biz kamuda istihdam edebiliyoruz. Çocuk bu hakkını kullanarak...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kamuda bugüne kadar kaç kişi istihdam ettik?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – 55 bin civarında. Dün de mesela, bununla ilgili bir kuramız vardı. Yaklaşık 1.050 gencimizin kamuya yerleştirmesini yaptık.

Eğer suç unsuru gördüğümüz bir durum olursa biz, tabii, bununla ilgili süreci, koruyucu aileyle ilgili süreci hemen sonlandırıyoruz ve savcılığa suç duyurusunda da bulunuyoruz yani sadece bunu sonlandırmakla kalmıyoruz, suç teşkil eden bir husus varsa anında kolluk kuvvetlerine ve adli makamlara da süreci taşıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - 55 bin kişiyi mi işe yerleştirdiniz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN - Şu ana kadar, evet.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR
YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – 1987’den beri yerleştirilen, totalde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunun da yıllara göre bir istatistiği var mı?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR
YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Var efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onu da bizimle paylaşabilir misiniz?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR
YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Tamam.

Yani şöyle: 22 bin ve 34 bin diye bir ayrım söz konusu. Bu normalde 1987’den beri 55 bin kişi; 2002’den beri bizim 34 bin gibi bir sayımız söz konusu. Bu, 2002’den beri, AK PARTİ hükûmetleri döneminden beri yerleştirilen sayı ayrıştırılarak veriliyor. Totalde 55 bin gencimiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım da değerli kardeşim, yani mümkünse o dönemde korumaya alınan çocuk sayısı istatistiksel anlamda her yıla göre ne kadar? Burada bizim miladi takvimimiz AK PARTİ dönemi değil, o sizi bağlamaz. Siz çalışanızı söyleyin, AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarımız onu söyler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – “1987” dedi zaten.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz kamu görevlisisiniz, sizi ilgilendiren, yıllar göre; AK PARTİ dönemi, o sizi bağlamaz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR
YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Sayın Vekilim, bizim buradaki temel şeyimiz çocuk sayımız değil. Temel şeyimiz, kanunda kurumların boş kadrolarının binde 1’i oranıdır. Bu bugün, 3 binde 3 bin kişi yerleştiririz, yarın 5 binde 5 bin kişi yerleştiririz yani koruma altına alınan çocuk sayısı ile ilişkili bir durum söz konusu değildir. Bu kurumların kapasiteleri arttığı sürece o binde 1 oranındaki rakam arttığı için Sayın Vekilim, oran onunla ilişkilidir, bizdeki yerleştirme.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bunun hükûmetle alakası yok.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR
YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Yok.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ben bir şey söyleyebilir miyim? Teşekkür ederim bu soruyu sorduğu için Sayın Tanal’a. Ben de bu konuda çalıştım, bu kurumlarda gönüllü çalışan bir kardeşiniz olarak toplumda şöyle bir algı var: Yani “Çocuğunu devlet korumasına ver, memur olsun.” Bununla ilgili toplumda çok büyük bir yanlış algı var. Bunu bize daha iyi açıklarsanız... Tabii, gündemimiz bu olmadığı için hazırlıklı geledim, koruyucu ailelik olduğu için. Bununla ilgili, eğer elinizde bir bilgi varsa şimdi bizimle paylaşın, yoksa Komisyonumuza bir bilgi gönderirseniz biz de arkadaşlarımıza dağıtırız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, onu da açaayım ben izin verirseniz. O da şu: Geçmişte miydi, şu anda mı -yanlış bilgi verirsem lütfen düzeltin- sanırım iki yıl yurtta kalan veya bu koruma altında kalan çocuklar yerleştiriliyordu; bu bir yıla mı çevrildi yoksa bir yıldır, iki yıla mı çevrildi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Detaylı bilgiye ihtiyacı var, öyle görünüyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Yani –Sayın Başkanın da o söylediği şeyden dolayı- sanki bu hakkın kötüye kullanılması söz konusu bir durum tartışılıyor yani bu hakkın kötüye kullanılması söz konusuysa bunu istismar etmeyelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU –Böyle midir, böyle bir algı mı vardır; doğru mu, değil mi? Aslında tam bilgileri alırsak...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Sayın Başkanım, arzu ederseniz bu süreci ben şöyle anlatabilirim: Şimdi, bizim Çocuk Koruma Kanunu’ndaki işleyişimizde, temelde bir çocuk koruma altına alındığı zaman, üç ayda bir değerlendirmeyi öngörür; dolayısıyla bir çocuk yıllarca kurum bakımında kalıyorsa üç aylık değerlendirme periyotlarında bir şekilde olumlu sonuçlar olduğu için devam ediyor; birinci kıstas bu.

Tabii ki, 2014 yılında biz bir değişiklik yaptık, ondan önce bu hak sınırsızdı. Çocuk herhangi bir kuruma yerleştiğinde istifa etse bile bir başka atama töreni başvurusunda hemen, yeniden değerlendiriliyor. Bu süreç suistimal gibi, istismar gibi farklı, çeşitli şeylerle karşılaşmaya başladı. Atadığımız gencimizin çalıştığı yeri beğenmediği zaman istifa edip yeniden işe girmesi gibi farklı uygulamalarla karşılaşınca 2014’te bir sınırlama getirildi; bu haktan 1 kere yararlanma ve bir şekilde de herhangi bir devlet kurumunda çalışıyorsa bu hakkı kullanmış sayma gibi bir yaklaşım. Burada da önceden korumayla ilgili de bir sınırlılık yoktu, şu an en az iki yıl kalmayla ilgili bir süre getirdik. En az iki yıl, fasıllı da olsa toplamda iki yıl devlet korumasında kalmışsa ve reşit olduğu tarihte hâlen koruma altında kalıyorsa bu haktan yararlanıyor. Dediğim gibi, üç ayda bir değerlendirdiğimiz bir çocuğun da koruma kararının varlığının sürüp sürmediği, koruma kararlarını alma gerekçelerinin ortadan kalkıp kalkmadığı da değerlendirildiği için aslında bu öngörüldüğü gibi, algıda olduğu gibi çok da suistimal edilebilecek bir alan değil. Evet, tabii ki her düzenlemenin mutlaka farklı riskli yanları söz konusu olabiliyor ama –bu, gençlerimizin hayata tutunma noktasındaki son yöntem- algıda olduğu kadar da bir suistimal söz konusu değil bu bağlamda.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ama önceden bu konuda suistimale açık bir yan vardı.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ

GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Evet, suistimal olabiliyordu. Bir kere, özellikle gençlerimizin istismar ettiği hususlar söz konusu olabiliyordu çünkü sınırsız hak diye bir şey çok sürdürülebilir olmuyordu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Doğru mu anladım? Şöyle: Koruma altına alınabilmesi için birçok merhale gerekiyor.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Elbette. Artı, koruma altına alındıktan sonra üç ayda bir...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani “Ben verdim evladımı, alın, koruyun.” demekle çocuklarımız devlet koruması altına giremiyor. Bir kere, bunun altını çizelim. Bunun gerekçelerini bilgi notunda bize de yazarınız. Olmazsa bu konuyla ilgili belki bir toplantı da yapabiliriz arzu ederlerse arkadaşlarımız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Sayın Genel Müdürümüzün bize gönderdiğiyle aynı şekilde olursa seviniriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Mesela, ben suça itilmiş çocuklarla ilgili çalıştığımız zaman onlar sınavlara giriyorlardı, hani ortaokul, lise, üniversite sınavlarını kazanan çocuklar da vardı. Yani çok farklı sorun alanlarıyla gelmiş kız çocuklarıyla çalışmışım ben. O girdikleri sınavlara göre de zaten işlerin mahiyeti belli oluyordu. Aslında orada yine bir sistem vardı.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – 2018’de biz, onu daha da güçlendirdik Sayın Başkanım. Çocuğumuz hangi öğrenim durumundan mezunsa, eğer ihraz edilmiş bir öğrenim durumu ise direkt o unvanlara atanmayla ilgili bir hak söz konusuydu, o hak getirildi. Bugün, bir öğretmen doğrudan öğretmen olarak atıyor, mühendislik mezunu bir çocuğumuz varsa direkt mühendis olarak atıyor. 2014’teki düzenleme memur ve yardımcı hizmetli atanma şeklinde bir düzenlemeydi, onu da değiştirdik. Biz öğrenim durumunun ihraz ettiği unvanlara atanma şansı getirdik çocuklarımıza çünkü bizim amacımız, maksadımız, korumamız altındaki çocuklarımızın zaten eğitimi teşvik etmek ve bir şekilde bu eğitim hayatını sürdüren çocuklarımızın işe girişlerini de kolaylaştırmaktır. Öyle bir düzenlememiz de var. Bu tabii çok kapsamlı bir alan ama şunu...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bilgi notu yeterliyse bilgi notu, değilse bu gündemle toplanalım.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Nasıl takdir buyursanız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bence ayrıntılı mevzuatla birlikte bu gündemle toplanmak faydalı olur diye düşünüyorum.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Başkanım söz verebilirseniz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun Sayın Vekilim.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Kıymetli Başkanım, ben sunumda olamadım.

Ben de yıllara sâri avukatlık döneminde uzun yıllar -CMK’den- suça itilmiş bu çocuklarla ilgili, özellikle koruma altındaki çocuklarla ilgili çok ağır gündemlerle sıkıntılar olduğunu biliyorum. Bu noktada bir bilgilendirme yapılabilir mi bize? Ayrı bir toplantı olursa bu konuda memnun oluruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bu konuda da toplantımızı yapalım.

Ben bir iki şey daha eklemek istiyorum: Hem çalışma alanlarında hem de kendi yaşantımda devlet koruması altındaki çocukların çok iyi üniversiteleri kazandıklarını, iyi noktalara... Hatta şu an, çok yakın zamanda bir ilimizin müdür yardımcısı olarak Bakan Hanım imzaladı kendi kendini geliştirdi, avukat oldu ve bunun gibi, büyük firmalarda CEO’lar tanıyorum, başka girişimci, hayatta olan, sivil toplum örgütlerinde olan... Yani devlet koruması altında kendini tamamlayabilen, kendi gelişimini... Hem fiziken hem ruhen hem eğitim anlamında ve sosyal yönüyle hayata hazırlandığının da buradan altını çizmek istiyorum. Çok güzel örnekler de var, belki bu örnekleri de ortaya çıkarmamız lazım.

Bunu söyledikten sonra benim bir sorum var: Koruyucu aile olan ailelere hani maddi desteğimiz var ama bunun dışında ne gibi destekler var anneye mesela?

Bir de engelli çocuğu alan aileler var yani öyle hikâyeler biliyorum ki alıyor çocuğu, bebek alıyor ve sonradan bebeğin gerçekten mental rahatsızlıkları olduğunu, çok ağır fizikî rahatsızlıkları olduğunu görüyorlar ama hiç bırakmayan aileler de var, bunlar da çok güzel örnekler mesela, insanın göğsünü kabartan, yüreklendiren şeyler. Mesela engelli çocuğu alan ailelere ekstra bir desteğiniz var mı ya da normal, böyle bir koruyucu aile oldu Onlara bu maddi yardım dışında ne gibi destekleriniz oluyor?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSA ŞAHİN – Sayın Başkanım, engelli bir çocuğu eğer koruyucu aile edinmişse, biz buna verdiğimiz desteği yüzde 50 oranında artırarak veriyoruz. Yine, eğer koruyucu ailedeki evdeki ev hanımı çalışmıyorsa yani herhangi bir işi yoksa sigorta olması kapsamında yaklaşık 1.144 TL’lik bir sigorta başlatabiliyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – İsteğe bağlı sigortasını başlatıyorsunuz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSA ŞAHİN – Evet, isteğe bağlı sigortasını başlatabiliyoruz aynı zamanda. Dediğim gibi, engelli bir çocuk bakıyorsa da onun bakım desteğini de yüzde 50 oranında artırıyoruz.

Az önce sayın vekilimin söylediğiyle alakalı da ben ufak bir ekleme yapmak istiyorum: Bizim, özellikle istihdamla ilgili, tabii, başta atamalarının sürekli olması, istediklerinde tekrar atanabilmeleri gibi süreçlerin zamanla suistimal edilme riskinin ortaya çıkmasıyla beraber bu modeli biz güncelleyerek, güçlendirerek aslında devam ediyoruz.

Az önce sizin de bahsettiğiniz gibi, bizim kurumlarımızda yetişen, kendini beden ve ruh sağlığı olarak iyi yetiştirmiş, kendine hedef koymuş çocuklarımızdan yüz akı örneklerimiz var. Şu an bir ilçe kaymakamımız var kurumlarımızda yetişmiş ve kendini geliştirmiş. Daha önce TEKNOFEST’te yarışmaya katılmış, dereceye girmiş bir kızımız dün elektrik mühendisi olarak TEİAŞ’a atandı. Bunlar bizim göğsümüzü kabartan, yüz akı çocuklarımız ve bunları bu süreçten sonra da rol model olarak kullanıp, diğer kardeşlerine, diğer çocuklara örnek olarak gösterip ve onlara bir hedef koymayı öğretmek en büyük hedefimiz. 18 yaşına geldiğinde, iki yıl kaldığında atanmak gibi aslında işin kolay kısmına çok gitmeyip kendilerini geliştirmelerini istiyoruz. Tabii, sosyal devlet mantığıyla baktığımızda lise mezunu da olsa ya da ilköğretimi de bitirse hizmetli ya da memur olarak atanabiliyor ama eğer kapasitesi varsa, verdiğiniz bilgiyi alabiliyorsa biz bu çocuklarımızın yükseköğretimlerini de tamamlatıp en azından bu beyinlerden faydalanmak istiyoruz; hem ülkenin geleceği adına hem de onların kendilerini daha fazla, daha iyi ifade edebilmeleri adına onlara her türlü yolu açmayı sağlamak istiyoruz.

Dediğim gibi, belki bu zamana kadar bu gençlerimize devlet bir şeyler vermiş, bir noktalara getirmiş ama artık bu noktadan itibaren bizim hedefimiz bu gençlerle, bu kazandığımız çocuklarımızla onlara rol model olarak ülkeyi sürükleyip götürmeleri, ileriye taşımaları. Bunların sayısı arttıkça biz tabii daha mutlu olacağız, en azından yaptığımız işten gurur duyma noktasında bir mutluluğa erişeceğiz.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ben teşekkür ederim.

Sayın Kavuncu, buyurun.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Kıymetli Genel Müdürüm, kıymetli arkadaşlar; gerçekten çok verimli bir toplantı oldu öncelikle teşekkür ediyorum.

“Bir çocuk yetişir, dünya değişir.” güzel bir slogan. Tam tersi, ihmal edilmiş bir çocuk da çok ciddi sıkıntılara sebebiyet verebilir, bu gerçeklikten hareketle çok önemli bir görev ifa ediyorsunuz. Yani süreçte meydana gelen tecrübe ve olumsuzluklardan dolayı özellikle sınırsız atamanın iptal edilmesi gerçekten isabetli bir karar olmuş ama genelde Türkiye’de bütün iş arayışında olan vatandaşlarımıza sağlanamayan bir hakkın, mezuniyet diplomasına göre atama hakkının da verilmesi gerçekten olağanüstü bir güzellik. Burada öğrenmek istediğim şey şu: Devlet Memurları Kanunu’na göre atanıyor, Sicil Yönetmeliği de ona tabi mi yoksa istisnalar var mı?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSA ŞAHİN – Atandıktan sonra tamamen Devlet Memurları Kanunu’na tabidir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ayrıcalık yok yani.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Orada bir ayrımcılık, şöyle: Şimdi, bizim, Devlet Memurları Kanunu’na göre atanamayacak gençlerimiz de oluyor Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Suça itilmiş çocuklar içinden özellikle değil mi ya da suça karışmış çocuklar?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – 46’ncı madde bağlamında belirli suç, sabıka ve benzeri şeyler olduğunu... Onlara da biz son dönemde özel sektörde teşvik imkânı getirdik. Bu gençlerimizin özel sektörde bir iş imkânı olduğunda beş yıl boyunca devlet ödüyor tüm sigorta primlerini.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çok önemli bir detay bu.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Bu da önemli bir kazanım, şu ana kadar yaklaşık 5 bin gencimiz de bu hizmetten faydalandı ve birçok firma bu bağlamda bize talepte bulunmaya başladı çünkü önemli bir destek.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yükten kurtuluyor işveren, tabii.

Bir şey sorabilir miyim. Mesela o çalıştayı sonuçlarından birisi de eğer anne çalışmıyorsa onun isteğe bağlı sigortayla birlikte emekliliğini sağlamaktı, bir tanesi de çocukların daha iyi bir eğitim alabilmesi için, ailenin elini kolaylaştırmaya yönelik, özel okullarda bu tip çocuklara kontenjan ayrılmasını sağlamak ve okullarda eğitimlerini alması vardı. Bu uygulanıyor mu acaba?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE YANINDA DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI HAKKI BİLGİÇ – Uygulanıyor Sayın Başkanım. Şu anda 845 çocuğumuz var, koruyucu ailede olup da özel okula devam eden. Bunu da uyguluyoruz, evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O zaman sunuma bunları da eklemeniz gerekiyor bence, biraz sunumda bu kısımlarda belki daha da fazla şeyler var.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Sayın Başkanım, orada şöyle bir avantajımız var: Bizim devlet korumasına aldığımız tüm çocuklarımıza yönelik hemen hemen tüm kurumların hizmetlerinde yüzde 3 gibi bir kontenjan söz konusu. Bu, KYK yurtlarına yerleştirilmeleri dâhil, çok önemli destekler var -özel okullara, kreşlere yani işe yerleştirmede kontenjanları zaten konuştuk- hemen hemen her konuda yüzde 3 gibi bir kontenjan söz konusu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani aile ortamında büyüsün diye devlet tüm imkânlarını pozitif ayrımcılık ilkesi noktasında hayata geçiriyor gördüğümüz kadarıyla. Belki bunlara daha ne eklenebilir diye konuşabiliriz Komisyon olarak.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSA ŞAHİN – Sayın Başkanım, hayatın onlara getirdiği dezavantajları aslında biz bu pozitif ayrımcılıkla biraz olsun gidermeye çalışacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ekside başlayan hayatlarını sıfırdan sonraki artı kısmına geçirmek...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Sayın Başkanım, özür diliyorum, bu konuda şöyle de bir algı söz konusu oluyor: Biz normalde bu çocuklarımızı koruma altına aldığımızda “18 yaşından sonra ne oluyor

bu çocuklara?” diye genelde bir soruyla karşılaşırız ama orada da çok büyük pozitif desteklerimiz var. Öğrenimini devam ettirdiği sürece, üniversite sonuna kadar bu çocuklarımız aslında herhangi bir şekilde haklarını kaybetmeden koruma kararı altında devam ediyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani “18 yaşına geldin, artık başının çaresine bak.” diyen bir devlet yok.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Yok, kesinlikle yani çok farklı destekler...

MELİHA AKYOL (Yalova) – Evlendiklerinde bir destek oluyor mu?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Kız çocuklarımıza çeyiz desteğimiz var, bunu erkek çocuklarımıza da yaygınlaştırmayla ilgili hazırlıklarımız var. Biraz yaşı büyütüp kız ve erkek tüm çocuklarımızın faydalanmasıyla ve biraz da miktarının artırılmasıyla ilgili çalışmalarımız var.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Yani bu çeyiz desteği öyle göz doldurur bir şey mi yoksa cüzi bir şey mi?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Yani ortalama bir şey, şu an için 2.500 lira gibi bir ödeme yapıyoruz ama hani bunu yükseltmeyle ilgili o çalışmamız da devam ediyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bence orayı biraz artırmayla ilgili Komisyon olarak bunu teklif edelim. Devlet değil de sivil toplum örgütleri ve vakıfları bu konuda...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Kullanıyoruz da zaten şu an.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam yani 2.500 lirayla bırakmıyorsunuz desteği anladığım kadarıyla.

Son soruyu ya da son yorumu Sayın Tanal’dan alalım, ondan sonra gündemimizin 2’nci maddesine geçelim bence.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şöyle bir cümle sarf ettiniz: “Bu çocuklar devlet memurluğuna alındığı zaman istisnai kadro oluyor ama 46’ncı madde nedeniyle, suça sürüklenmiş olan çocuklar istisnadır.” şeklinde dediniz yani sanki “alınmaz” gibi bir sonuç anladım, yanlış mı anladım?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA BİLİR – Yok şöyle: Devlet memuru olabilmesi için 657 sayılı Kanun’daki koşullara uygunluğu önemli. Bizim için o koşulları sağlayan çocuklarımız istihdam hakkından faydalıyor, o koşulları sağlayamayan çocuklarımız da özel sektör teşvik desteğinden faydalıyor ve bir şekilde kendi ayakları üstünde durana kadar, sosyoekonomik desteklerimiz dâhil, o süreci de devam ettiriyoruz. Reşit olsa bile bizim sosyoekonomik destek hizmetimizle desteklediğimiz gençlerimiz de var, onlara özel haklar da söz konusu. Yani o tamamen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’yla ilgili.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şunu söylemeye çalışıyorum ben: Yani çocuktur –adı üzerinde zaten- hata yapma veya diyoruz “iradi değil, suça sürüklenen çocuk...” Burada, toplum olarak hepimizin kabahati var, sorumluluğu var. Yani acaba 18 yaşından küçük... Biz hepsine “çocuk” diyoruz ama Türk Ceza Kanunu açısından işte üç barem var yani o çocukluk kapsamını üç birime ayırıyor; 11 yaş, 15 yaş ve 18 yaş arası. Burada “suça sürüklenmiş çocuklar” adı altında biz bu üç kademenin hepsini aynı kefeye mi koyuyoruz? Bildiğim kadarıyla, bunların belli bir yaş diliminde adli sicil tutulmuyor burada,

sicillerine işlenmiyor gibi bir şey aklımda ama yanlışsa beni lütfen düzeltin. Eğer bu konuda eşit, objektifse sanki bir kanun değişikliğine ihtiyaç var. Yani 11 yaşına kadarki çocuğun hiçbir mesuliyeti yok aşağı yukarı, ceza kanunlarında öyle deniyor. Yani hata olarak bir şey yapmışsa bu çocuğun siciline ömür boyu işleyip öyle götürmek... Kanunların amacı bu değil zaten, kanunun amacı kişiyi ıslah etmek, topluma yeniden kazandırmak. Eğer o, ilelebet boynuna takılı kalacaksa bence değişikliğe de ihtiyaç olur.

Bu konudaki görüşlerinizi öğrenmek istedim, teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSA ŞAHİN – Şimdi, şöyle: “Suça sürüklenen çocuk” dediğimiz noktada aslında şunu da ayırmamız gerekiyor: 18 yaş altındakilere, çocuk yaş grubundakilere “suça sürüklenen” diyoruz ama maalesef, bu yaş gruplarının içerisinde suçu meslek edinmiş bir kısım da var yani öncelikle birbirinden bunu ayırmamız lazım belki. Biz hepsine genel anlamda “suça sürüklenen” diyoruz ama bunların içerisinde gerçekten yaşından fazla suç kaydı olan çocuk var yani bunları birbirinden ayırmamız gerekecek. Tabii, bunlar nasıl ayrılabilir, adli yünden mi ya da işte kanun içerisindeki maddeler düzenlenerek mi yapılır; bunları çalışmamız gerekiyor ama şu anda bir bütün olarak bakıldığı için, adli sicil kaydı oluştuktan sonra maalesef 657’ye engel olduğu için bu bunun önüne geçiyor. Burada iki hususu birbirinden ayırmamız lazım. Suçu meslek edinmiş bir çocuğu biz kamuya atadığımızda, bunun gerçekten işleyişte de ciddi bir sıkıntı yaratma riski var; biz bu çocuklarımızla da maalesef karşılaşıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman şöyle: Ya tekrerrü engelleyeceğiz veya hasbelkader bir sefere mahsus bulaşmışsa...

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSA ŞAHİN – Suçun niteliğine göre bakılabilir belki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bu bence Bakanlığın ve Komisyonun da üzerinde çalışması gereken kayda değer bir konu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, bu önemli bir madde, buna çalışalım.

Sayın Kavuncu, buyurun.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Sanıyorum Sayın Tanal hukukçu ve önemli bir konunun altını çizdi. Sayın Genel Müdürlüğün ifade ettiği, tekrerrü önemli ama sizin altını çizdiğiniz, 11 yaş altındaki tekrerrüle veya işte 17 yaşındaki, 18 yaşındaki çocuğun bir tutulmaması lazım; o konuda da varsa bir yasal düzenleme, onun yapılması lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun Sayın Akyol.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Ben şunu anladım: Koruma alanında diğer konularda bir ayrıcalık, pozitif ayrımcılık var ama suçta herhâlde normal bir insan, bizim çocuğumuz nasıl muamele görüyorsa aile yanında olanlar da aynısını görüyor değil mi? Bizim çocuklarımız suç işlediği zaman ne muamele görüyorsa sizin korumanız altındakiler de aynı, suçta bir şeylik yok.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSA ŞAHİN – Evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çok teşekkür ederim.

Bence çok güzel, verimli bir toplantı oldu, ufuk açıcı oldu. Komisyonumuzun için de önemli bir alan açıldı bence, çok teşekkür ederim.

Gündemin 2’nci maddesine geçelim.

Sayın Genel Müdürlük, Genel Müdür Yardımcım, değerli arkadaşlar, teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımızı sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Belki bir koruyucu aileyi ziyaret edebiliriz, örnek teşkil edebilecek koruyucu aile ve koruyucu ailedeki bir çocuğumuzu ziyaret edebiliriz, Ankara sınırlarında olabilir ya da başka bir yerde olabilir.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Son bir hususu söylemek istiyorum değerli vekillerimiz de buradayken.

Bu koruyucu aile sistemi bizim için çok önemli bir uygulama, Bakanlığımızın da çok değer verdiği bir uygulama. Tabii, topluma rol model olma noktasında sayın vekillerimize büyük görev düşüyor ve biz vekillerimizden de eğer gönüllü olan varsa koruyucu aile olmalarını, düşünmelerini ve topluma rol model olma açısından önayak olmalarını, destek olmalarını istiyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çok sıcak bir örneğimiz var. Kahramanmaraş Milletvekilimiz Habibe Öçal 3 evladı varken 6 aylık bir erkek çocuğunu 4’üncü olarak aldı. Gözleri yaşarak bize fotoğraflarını gösteriyor, yaptığı o bebek hareketlerini hep beraber seviyoruz.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Bu sayının artması en büyük temennimiz Sayın Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir de Başkanım şey vardı, kitap listelerini vereceklerdi, gelmedi bana.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hatırlatalım. Çocukeyi ziyareti yapmıştık, oradaki kütüphanedeki kitaplarla ilgili ya da her çocukeyindeki kütüphaneden kitap listesini istiyor, Sayın Tanal’a onu iletelim, hepimize iletin.

Peki, çok teşekkür ederim, sağ olun.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ
MUSA ŞAHİN – Teşekkür ediyoruz.

Kolay gelsin, iyi çalışmalar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, önümüzde temmuza kadar uzun bir süreç var, bu süreci daha iyi değerlendirmek için Komisyon olarak neler yapabiliriz, görüşlerinizi almak isterim.

Devam eden çalışmalarımıza şöyle kısaca değinmek istiyorum, yeni arkadaşlarımız var aramızda. Kurulduğu zaman UNICEF’le bir mutabakat metne imza attık, onun 2’ncisi tekrar imzalandı, devam ediyor. O kapsamda, yerelde ziyaretler ve uluslararası ziyaretler noktasında bize destek verecekler ama coronavirus olduğu için uluslararası ziyaretimizi yapamadık, onunla ilgili UNICEF çalışma yapıyor, bize birkaç ülke önerecek. Yani böyle, çocuk komisyonu olan, çocukla ilgili özel çalışmalar yapmış, parlamentolar arası ilişki ve diyalogu, etkileşimi sağlayacak bir ziyaret olacak, UNICEF’ten bir bilgi bekliyoruz.

Geçen dönem yaptığımız, çocukla ilgili kanunları çocukların daha iyi anlayabilmesi ve öğrenebilmesi için çocuk diliyle özetlenmiş bir kitapçık hazırladık, bu bir ön çalışmaydı, UNICEF bunu hazırladı. Çocuk Koruma Kanunu’nu çocuk diline çevirdik ama çok başarılı ve olumlu bir tepki alınca, dönüş alınca mevzuattaki tüm çocukla ilgili kanunları, hükümleri çocuk diliyle özetlemeye UNICEF devam ediyor. Belli bir noktaya geldi, kendisi bir ön çalışma yaptı; çalıştığı bu alanın uzmanı, çocuk üzerinde çalışmış avukatlar, sosyolog ve psikologların da beraberinde bir heyetle bu son noktaya geldiğinde sizinle de paylaşacağım, görüşlerinizi alacağım, üstüne ne katabilirizle ilgili.

Yine, bu mutabakat zaptında benim çok önemsedığım, heyecanlandıran bir konu da çocukla ilgili, medyada çocukla ilgili bir çalıştay yapmamız gerektiği, bir ihtiyaç var. Yani çocukla ilgili bir konuyu haberleştirmedeki kullanılan dilin yanlışlığının, çocukları ne kadar etkilediğini, bununla ilgili haberlerin, dizi filmlerin çocukların hayatına ne kadar etki yaptığını, sabah kuşaklarındaki çocukların unutmama hakkını ihlal eden bazı yanlışlıkları da ele alabileceğimiz; hem Türkiye’de hem de yurt dışındaki örnekleriyle bir araya gelecek bir çalıştay ya da bir sempozyum ya da bir panel; uzmanlarımızla ve diğer arkadaşlarımızla, UNICEF’le tartıştığımız, olması gerektiğini düşündüğümüz bir çalışma var.

Yerel ziyaretlerimiz temalı olarak devam edecek. Bunun üstüne daha ne yapabiliriz, hangi alanlara kayabiliriz ya da bunları daha nasıl verimli bir hale getirebiliriz? O yüzden, görüşleriniz bizim için çok önemli. “Şu alanda çalışmamız gerekir.” dersiniz o alanı, ya da “Şurayı ziyaret edelim.” dersiniz, bununla ilgili ya da “Şu konuda bir çalıştay yapalım.” Dersiniz; onları hep beraber konuşalım, tartışalım, bir yol haritamızı belirleyelim derim.

Evet, Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, bu UNICEF’le imzalamış olduğunuz mutabakatın bir suretini bize verirseniz sevinirim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Grupta var ama tekrar gönderelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mümkünse.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Çok özür dilerim, Komisyonumuzun yeni üyesisiniz herhalde.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – 2’nci toplantım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – 2’nci toplantı mı?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Evet, daha önce çocuk...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Grupta var mısınız?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Grupta yokum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hemen ekleyelim, onun için sordum.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki: Gezmeye ilgili yani ziyaretle ilgili...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Gezme değil ziyaret.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zaten söyledim, ziyaretle ilgili. Tabii, Türkçe benim ana dilim değil, benim ana dilim Kürtçe.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ya, bırakın şimdi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bunun “Bırakın.” vesairesi var mı?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Nazik bir ortamdayız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz tabii ki... Onu öyle düşünürsen sen...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O yüzden mi öyle söylediniz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ana dilim benim Kürtçe ama Türkçeyi sonradan öğrendim, öğrendiğim için tabii ki “gezme” ile “ziyaret” bu gayet rahat... Keşke siz de İngilizceyi konuşabilseniz o zaman gülmezsiniz tabii ki. Yani bu maalesef hoş bir şey değil, hoş bir şey değil bu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Neyse, çok inandırıcı olmadı ama neyse.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani benim Türkçeyi sonradan öğrendiğim inandırıcı olmadı değil mi size?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Niye gerginleşiyorsunuz Sayın Tanal?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani ana dilimin Türkçe olduğunu mu söylüyorsunuz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Hayır, “gezi” kelimesinin...

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, ben Türk vatandaşım ama burada ayırmayı yapmayın.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ayırmayı kendin yapıyorsun!

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ayırma altına kendinizi saklamayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani insanların dilleri üzerine gülmeyin.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Öyle bir şey yok Tanal, öyle bir şey yok, saptırma, konuya geç!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz bana emir mi veriyorsunuz, emir mi veriyorsunuz siz?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ayrı konu bunlar! Ayrı konu bunlar!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Haddini aşıyorsun sen, haddini aşıyorsun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sayın Tanal, çarpıtmayın, çarpıtmayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Haddinizi aşıyorsunuz!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Aşıyorsam ne yapacaksan yap! Burada çocuklarla uğraşacağımız yerde, dil ana dil midir, Türkçe...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Beyefendi, eğer gülerseniz dile, benim size söyleyeceğim cevap budur.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Kim güldü?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gülüyorsunuz siz. Yani bu toplumu ayırtırdınız bu hâle getirdiniz ya.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ben gülümsedim “gezi” deyince.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Gezi ile ziyareti karıştırmışsın, hafif bir espri yaptın hanımefendi de. Sen bunu getiriyorsun ana dile.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen, lütfen... Zaten toplumu bu hâle getirdiniz ya.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bırak ya! Kim getirdi bu hâle? Bırak bu işleri!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bırakın zaten, bu hâle siz getirdiniz ya! Kafatasçılıklara ne diyeceksiniz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Polemik yapmayalım. Sayın Tanal, polemik yapmayalım. Burada çok önemli bir konu var, lütfen bir şey çıkartmayın ya, bir şey çıkartmaya çalışmayın. Beraber çalışma arkadaşlarıyız yani bu kadar mı olmayacak?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, burada...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU - Hani “gezi” deyince insanlarımız zannediyor ki biz yurt dışına gidince gezmeye gidiyoruz, onu düşünerek söyledim. Ne kadar alıngansınız yani.

Sayın Tanal, buyurun.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Hep öyle diyorlar zaten “Yine gezdiniz mi?”

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Öyle diyorlar o yüzden. Niye ana dile getirdiniz bunu, ben anlamadım. Polemikte başarılısınız, tebrik ediyorum sizi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, siz kendiniz yaratıyorsunuz yani gayet rahat, kendiniz yaratıyorsunuz. Ben bir cümle söyledim, 5 kişi bir...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, evet, devam edin.

Buyurun.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Yeter, zamanımız kısıtlı, bizim işlerimiz var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşiniz varsa gidersiniz, bu iştir Beyefendi.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Konumuzu dinleyelim, konu dışında laf istemiyorum. Burada çocukla uğraşalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne demek ya? Benim ifade özgürlüğümü siz engelleyecek misiniz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Estağfurullah.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – İfade özgürlüğü değil bu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nedir bu?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ortılığı karıştırmaktır bu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Düşünce özgürlüğümü engelleyecek misin?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ana dilden, Kürtçeden, ayrımcılıktan... Vallahi başarılısınız, tebrikler(!)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başarıyım ben, başarılı bir milletvekiliyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çarpıtmada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz çarpıtıyorsunuz. Ana dilime gülümseme hakkınız yok, bu küçümsemedir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ben senin ana dilini bilmek zorunda değilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İnsanların onurudur bu, kişiliğidir bu, ana sütüdür bu. Lütfen, lütfen...

Şimdi, devam ediyorum...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani şurada yazıyor mu ana diliniz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen, sizi sükûnete davet ediyorum sizi, lütfen.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Biz çok sakiniz, gülümsüyoruz hatta üzülerek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, burada, gezimizi yani bu ziyaretle ilgili...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Gezi değil ziyaret.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, ben “gezi” derim, siz “ziyaret” dersiniz, siz nasıl...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Ben düzeltelim kayıtlara geçsin diye; gezi değil, parlamento temaslarıdır karşılıklı bilgi alışverişiyle ilgili yapılan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bırakmadınız ki ben söyleyeyim. Bir dinlerseniz...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çarpıtmazsanız...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz çarpıtıyorsunuz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Eksikliğinizi vesaireleri, bu şekilde şey gibi bulandırmayın.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – O sizin düşünceniz.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Öyle bir şey yok. Yani tebrik ederim(!)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bırakın konuşayım ya.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Alınganlığınızın sebebi belli.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, buradaki ziyaretlerle ilgili doğuda Van, Erzurum, Şırnak, Kars, Hakkâri... 1 veya 2 tane köy okuluna gidelim, en azından oradaki çocukların bulunduğu koşulları, okulların bulunduğu bir yer ama... Sizden istirhamım, mümkünse yani bunlara önceden bilgi verildiği zaman hazırlıklar yapıyor, hazırlık yapılmadan, ansızın gidersek en azından çocuk hakları açısından, kalınan, o eğitim alınan yerlerle ilgili bilgi edinmekte yarar var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Arkadaşlar not alıyor, kayda giriyor zaten.

Peki, başka?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yani bunun için mi bu kadar...

Sayın Kavuncu, buyurun.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, Çocuk Hakları Komisyonundayız. İnternette, bir haber düştü, Bilim Kurulu üyesi Mehmet Ceyhan der ki: “Yoğun bakım, hastalık çocuk yaşa kadar düşmüş; 9 bin vaka var 371’i yoğun bakımda.” Amerika Birleşik Devletleri de geçtiğimiz günlerde 12 yaş altına aşı ruhsatı vermiş, 6 ay ile 5 yaş arasına da aşı geliştirme noktasında 3’üncü fazdaymış. Yani koruma altında olmayan çocukların ve Türkiye’deki bütün çocukların da bu anlamda ciddi tehlike altında olduğunu da gösteriyor gerçekten.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Aşı önemli.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Evet. Belli bir yaştan üzerindekielerde tehlike oluşturduğu ve onların aşı olması gerektiği noktasında bir algı vardı, çocuklara kadar indiği sayısal verilerle açıklanmış.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Teşekkür ederiz, sağ olun. Önemli bir detaydı.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Ben teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Başka önerisi olan var mı?

MELİHA AKYOL (Yalova) – Teşekkür ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Peki, teşekkür ederim.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.12

